

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo (...) skierowane przeciwko J. W. o zapłatę kwoty 16.500 złotych.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 6 grudnia 2002 r. w Ł. pomiędzy Uniwersytetem (...) jako zamawiającym, a Przedsiębiorstwem Budowlanym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. jako wykonawcą, zawarta została umowa nr (...), której przedmiotem był „Remont i adaptacja budynków przy posesji w Ł., ul. (...) dla potrzeb Wydziału Nauk Geograficznych”. Przedsiębiorstwo Budowlane (...) Sp. z o.o. w P. było reprezentowane przez prezesa J. W. i wiceprezesa P. B., którzy podpisali umowę w imieniu spółki. Zgodnie z § 9 długość okresu gwarancji wynosiła 10 lat, a na urządzenia według gwarancji dostawcy.

W dniu 5 lutego 2004 r. (...) Bank S.A. II Oddział w Ł. dokonał nieodwołalnej blokady na rachunku bankowym na zlecenie J. W. na kwotę 16.650 zł na rzecz (...) tytułem zabezpieczenia należytego wykonania robót – Remont i adaptacja budynków przy posesji w Ł. przy ul. (...) dla potrzeb Wydziału Nauk Geograficznych. Blokada obowiązywać miała ma przez okres 10 lat do odwołania przez (...) wyrażonego na piśmie. J. W. dokonał blokady jako osoba fizyczna. Nie było zawartego pisemnego porozumienia w sprawie tej blokady pomiędzy J. W., a Uniwersytetem (...), nie było uzgodnienia jak ta blokada ma być wykorzystana.

Pismem z dnia 27 stycznia 2010 r., doręczonym w dniu 4 lutego 2010 r., (...) zaprosił J. W. na dzień 15 lutego 2010 r. na przegląd gwarancyjny budynku zgodnie z § 9 umowy z dnia 6 grudnia 2002r. jako przejmującego zobowiązania po (...) Sp. z o.o. w P.. P. B. poinformował, że nie jest następcą (...) spółki (...), ani też nie przejął zobowiązań tej spółki, wskazując, iż Sąd w dniu 20 czerwca 2006 r. ogłosił upadłość Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. W dniu 15 lutego 2010 r. został spisany protokół przeglądu gwarancyjnego wykonanych robót w Wydziale Nauk Geograficznych w Ł. przy ul. (...). W protokole wskazano usterki wewnątrz i na zewnątrz budynku Wydziału Nauk Geograficznych UŁ. Na podstawie ww. protokołu został sporządzony kosztorys inwestorski usunięcia wad.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2012 r., doręczonym J. W. w dniu 17 sierpnia 2012 r., skierowanym do P. B., J. W. i (...) Banku, (...) wezwał ww. oraz Bank do przekazania kwoty po 16.500 zł w terminie do dnia 31 sierpnia 2012 r. (...) wskazał, iż J. W. i P. B. ustanowili zabezpieczenie wykonania umowy po 16.500 zł każdy i stało się ono obecnie wymagalne.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo jest niezasadne.

Sąd Rejonowy podniósł, że powód wskazywał, iż oparł swoje żądania na umowie poręczenia.

Zgodnie z art. 876 § 1 k.c. przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. W myśl art. 876 § 2 k.c. oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie.

W przedmiotowej sprawie (...) jako podstawę faktyczną swoich roszczeń wskazuje okoliczność dokonania przez pozwanego J. W. blokady na rachunku bankowym kwoty 16.500 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania robót - Remont i adaptacja budynków przy posesji w Ł. przy ul. (...) dla potrzeb Wydziału Nauk Geograficznych. Zdaniem powoda przedmiotowa blokada stanowi poręczenie w rozumieniu art. 876 k.c. za zobowiązania Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P..

Strona powodowa jako jedyny dowód na potwierdzenie, że doszło do zawarcia umowy poręczenia, przedstawiła dokument oznaczony jako „Potwierdzenie blokady na rachunku bankowym”, w którym Kredyt bank informuje, iż J. W. złożył jednostronne oświadczenie o blokadzie na rachunku bankowym kwoty 16.650 zł. W ocenie Sądu Rejonowego przedstawionego potwierdzenia blokady na rachunku bankowym nie można uznać za dowód

zawarcia pomiędzy powodem a pozwanym umowy poręczenia za zobowiązania przedmiotowej spółki. Przedmiotowy dokument, potwierdza jedynie, iż doszło do jednostronnego oświadczenia woli przez pozwanego, które skutkowało blokadą na rachunku bankowym, ale nie do zawarcia umowy pomiędzy powodem, a pozwanym. Wskazać należy, iż treścią oświadczenia nie jest poręczenie, nie ma w nim również wymienionego dłużnika, jest natomiast wskazany tytuł blokady.

Przede wszystkim zaś wskazać należy, iż strona powodowa nie przedstawiła żadnego pisemnego oświadczenia pozwanego, iż poręcza za zobowiązania Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P.. Zgodnie zaś z treścią art. 876 § 2 k.c. oświadczenie woli poręczyciela dla swej ważności wymaga formy pisemnej (forma ad solemnitatem). W przedmiotowej sprawie strona powodowa nie przedstawiła jakiegokolwiek oświadczenia J. W. w tej kwestii, a on sam konsekwentnie i kategorycznie zaprzeczał, iż do takiej umowy poręczenia w ogóle doszło. To na stronie powodowej zaś ciążył obowiązek udowodnienia (art. 6 k.c.), iż umowa poręczenia została zawarta. Wprawdzie umowa poręczenia (pisemne oświadczenie poręczyciela) nie musi zawierać słowa „poręczam” lub podobnego, lecz powinna być zawarta w formie pisemnej. Wobec braku formy pisemnej tj. pisemnego oświadczenia poręczyciela wobec wierzyciela, należy uznać, iż takie oświadczenie, jeżeli uznać je w ogóle za poręczenie, jest nieważne.

Sąd Rejonowy podkreślił również, iż w treści umowy poręczenia musi być wskazane zobowiązanie, które poręczyciel zobowiązuje się wykonać na wypadek, gdyby nie zostało ono wypełnione przez dłużnika, przy czym oznaczenie to powinno być na tyle wyraźne, ażeby wyłączało wątpliwości co do tego, o jakie zobowiązanie chodzi. Nadto z art. 876 k.c. wynika, że poręczenie dochodzi do skutku przez zawarcie odpowiedniej umowy pomiędzy poręczycielem, a wierzycielem. Jednostronne oświadczenie poręczyciela złożone dłużnikowi lub osobie trzeciej nie rodzi skutków prawnych względem wierzyciela. Oświadczenie wierzyciela o przyjęciu poręczenia może być złożone przez każde zachowanie się ujawniające w sposób dostateczny jego wolę (art. 60 k.c.).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy „potwierdzenie dokonania blokady na rachunku bankowym” nie zawiera essentialia negotii umowy poręczenia. Nie wynika bowiem z niej, że poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Nie ma bowiem oznaczenia osób wierzyciela i dłużnika. Przedstawiony dokument takich wymogów nie spełnia, dlatego nie można uznać aby pozwany zawarł z powodem umowę poręczenia za zobowiązania Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) Spółka z o.o. z siedzibą w P. – podmiot ten w ogóle nie jest wymieniony w treści potwierdzenia banku. Nadto powyższy dokument potwierdza jedynie jednostronne oświadczenie J. W. jako osoby fizycznej, również i z tego względu nie może rodzić skutków prawnych względem (...).

Reasumując powyższe rozważania, wobec nieistnienia umowy poręczenia zawartej pomiędzy Uniwersytetem (...), a J. W., Sąd Rejonowy powództwo oddalił.

Na marginesie Sąd Rejonowy wskazał, iż nawet gdyby uznać, że pozwany zamiast Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) Sp. z o.o. w P. dokonał zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie blokady na rachunku bankowym, to czynność ta jako niezgodna z ustawą byłaby nieważna na podstawie art. 58 k.c. Umowa pomiędzy powodem, a Przedsiębiorstwem Budowlanym (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. została zawarta w trybie zamówienia publicznego na podstawie ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku o zamówieniach publicznych (Dz.U.2002.72.664 j.t.). Przepisy tej ustawy dopuszczały w art. 75 możliwość żądania przez zamawiającego od wykonawcy (lub od dostawcy) wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy, określając, że może być ono wnoszone w pieniądzu, poręczeniach bankowych, gwarancjach bankowych, gwarancjach ubezpieczeniowych (ust. 3), a za zgodą zamawiającego również w wekslach z poręczeniem wekslowym banku, oraz przez ustanowienie zastawu rejestrowego, na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Analogiczne uregulowanie kwestii zabezpieczenia należytego wykonania umowy zawarte jest w art. 148 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych obowiązującej w dacie sporządzenie „potwierdzenia blokady” (Dz.U.2013.907 j.t.). Ustawa o zamówieniach publicznych stanowi, że zabezpieczenia należytego wykonania umowy Zamawiający może żądać jedynie od wykonawcy i tylko w jednej z form wymienionych w art. 75. Pozwany nie był wykonawcą umowy zawartej pomiędzy powodem a Przedsiębiorstwem Budowlanym (...) Sp. z o.o. w P., pozwany był jedynie prezesem przedmiotowej spółki. Wobec powyższego powód – jako

Zamawiający - nie mógł żądać od niego wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Blokada środków na osobistym rachunku bankowym to forma zabezpieczenia nieznana ustawie, również nieznane jest ustawie zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie poręczenia osoby fizycznej. Zważywszy na powyższe, wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez osobę nie będącą wykonawcą - stroną umowy o udzielenie zamówienia publicznego - i w formie nieznanej ustawie o zamówieniach publicznych, jako sprzeczne z ustawą jest czynnością nieważną i tym samym również i z tego względu powództwo należałoby oddalić.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. ustalając, że pozwany wygrał proces w całości. Szczegółowe wyliczenie zaś na podstawie art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu.

Od wyroku tego apelację wywiodła strona powodowa, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

- 1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 876 § 1 i 2 k.c. poprzez przyjęcie, że załączony do pozwu dokument w postaci blokady dokonanej przez pozwanego na jego rachunku bankowym, nie jest w istocie poręczeniem udzielonym tytułem zabezpieczenia należytego wykonania robót – remont i adaptacja budynków przy posesji w Ł., przy ul. (...) dla potrzeb Wydziału Nauk Geograficznych;
- 2) sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że strona powodowa nie udowodniła, iż w istocie doszło do zawarcia umowy poręczenia pomiędzy Uniwersytetem (...) a pozwany J. W..

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za pierwszą i drugą instancję, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia – oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za pierwszą i drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyte przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne.

W myśl przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia

życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującego w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie w apelacji zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Należy przy tym zauważyć, że stawiany przez apelującego zarzut sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że strona powodowa nie udowodniła, iż w istocie doszło do zawarcia umowy poręczenia pomiędzy Uniwersytetem (...) a pozwany J. W. – został sformułowany w sposób nieprecyzyjny i utrudniający odniesienie się do niego.

Apelujący nie wskazuje bowiem ani w treści tego zarzutu, ani w uzasadnieniu apelacji, jakie to ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy uznaje za wadliwe i jaki powinien być według niego prawidłowo ustalony stan faktyczny sprawy. Wbrew bowiem wywodowi apelacji, kwestia tego, czy w świetle ustalonego stanu faktycznego można mówić o zawarciu przez strony umowy poręczenia nie należy do sfery ustaleń stanu faktycznego (gdyż fakty były w niniejszej sprawie bezsporne, spór zaś dotyczył tego, jakie znaczenie prawne fakty te miały), a do sfery zastosowania prawa materialnego. W szczególności dotyczy to oceny, jakie skutki prawne wywołało złożone przez pozwanego w banku oświadczenie o blokadzie środków na należącym do niego koncie.

Trafnie zaś Sąd Rejonowy uznał, że zebrany zaś w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy poręczenia.

Przechodząc dalej, za niezasadny należy również uznać zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 876 § 1 i 2 k.c. poprzez przyjęcie, że załączony do pozwu dokument w postaci blokady dokonanej przez pozwanego na jego rachunku bankowym, nie jest w istocie poręczeniem udzielonym tytułem zabezpieczenia należytego wykonania robót – remont i adaptacja budynków przy posesji w Ł., przy ul. (...) dla potrzeb Wydziału Nauk Geograficznych.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przyjął, że w realiach ustalonego w przedmiotowej sprawie stanu faktycznego, brak jest podstaw do uznania, iż pozwany zawarł z powodem umowę poręczenia tytułem zabezpieczenia roszczeń powoda wobec Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. za prace budowlane wykonywane przez tę spółkę na rzecz powoda.

Stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie zostało oparte na szczegółowym i wyczerpującym wywodzie prawnym zaprezentowanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Wywód ten Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własny, nie ma więc potrzeby jego ponownego przytaczania. Wystarczy jedynie przypomnieć, że powoływany przez powoda na uzasadnienie swoich żądań dokument stanowi jedynie jednostronne oświadczenie woli pozwanego, które skutkowało blokadą na rachunku bankowym. Nie sposób przyjąć aby był on dowodem zawarcia umowy pomiędzy powodem, a pozwany. Wszak treścią tego oświadczenia nie jest poręczenie, nie ma w nim również wymienionego dłużnika, jest natomiast wskazany tytuł blokady. Powód nie przedstawił przy tym żadnego pisemnego oświadczenia

pozwanego, iż poręcza za zobowiązania Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P.. Zgodnie zaś z treścią art. 876 § 2 k.c. oświadczenie woli poręczyciela dla swej ważności wymaga formy pisemnej (forma ad solemnitatem). Nadto przedmiotowe oświadczenie nie zawiera essentialia negotii umowy poręczenia. Nie wynika bowiem z niego, że poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał, a nadto nie ma w nim oznaczenia osób wierzyciela i dłużnika.

Dodatkowo należy dodać, co całkowicie pomija apelujący w treści wywiedzionej apelacji, że Sąd Rejonowy wskazał również, że niezależnie od przyjęcia istnienia czy nieistnienia pomiędzy stronami ważnej umowy poręczenia, powództwo i tak podlegałoby oddaleniu z uwagi na niezgodność takiej czynności prawnej z ustawą, a konkretnie z przepisami ustawy z dnia 10 czerwca 1994 roku o zamówieniach publicznych (Dz.U.2002.72.664 j.t.).

Zarzuty apelacji w ogóle tej kwestii nie dotyczą, a więc powyższa konkluzja musi być uznana za prawidłową. Jeżeli zaś tak, to już to przesądza o prawidłowości oddalenia powództwa przez Sąd Rejonowy, a w konsekwencji również o bezzasadności wywiedzionej apelacji.

Wszystko to uzasadnia oddalenie apelacji w oparciu o art. 385 k.p.c..

O kosztach postępowania przed Sądem II instancji orzeczono na podstawie art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c., zasądzając je - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu - na rzecz strony, która wygrała postępowanie apelacyjne.

Koszty te stanowią koszty zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym w kwocie 1.200 zł, obliczone w oparciu o § 12 ust. 1 pkt 1 w związku z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. Nr 490 z 2013 r.).